

Transitienetwerk

Culture & durabilité en Flandre et en collaboration

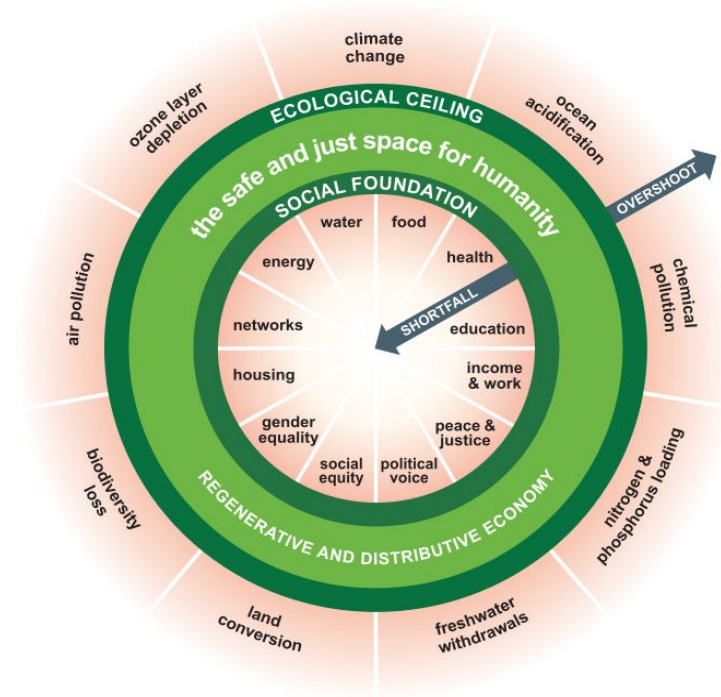
Finn Van Dinter

Lenie Steels

Sur le programme

- À propos de Pulse
 - Pourquoi faisons-nous ce que nous faisons ?
 - Comment sommes-nous organisés ?
 - Nos activités et notre réseau
- À propos de la collaboration avec EventChange
- Q&A

Le réseau Pulse croit que la culture peut être un moteur de la transition vers une société socialement juste et durable. Il met en relation des organisations et des individus des secteurs de la culture, de la jeunesse et des médias qui expérimentent des alternatives durables à notre modèle de société actuel.

...avec la culture comme moteur

la culture comme moteur de la transition

from footprint to handprint, headprint, heartprint

- notre impact réel
- notre portée et notre influence
- notre espace
 - expérience - faire et apprendre
 - dialogue public
 - imagination

- Réseau/filière - le doigt sur le pouls et de la connexion
- Public cible:
 - les professionnels de la culture et du travail avec les jeunes et leurs organisations qui cherchent à s'engager dans le développement durable
 - accent particulier sur la communauté néerlandophone : Flandre et Bruxelles
 - membres & non-membres

Felixart Museum - Nature vzw - KSA vzw - Netwerk Duurzame Mobiliteit - Muziekmozaïek - Fashion Revolution - stad Hasselt - Musea Hasselt - Koning Kevin vzw - KSA vzw - De Mindere - Archiefpunt vzw - Curieus - VONK & Zonen - Nature vzw - Transitie Vlaanderen - ARGOS - Oxfam België - CO7 / Projectvereniging Cultuuroverleg Zeven - Howest - Toestand vzw - Voedselteams Timelab - wp Zimmer - Opera Ballet Vlaanderen - Pastoo - Rebelle - ECRU - Kunst in Zicht - HoGent - VDK Bank - BOS+ Filmfestival Oostende - VLAMO - Greentrack Brugge - Koning Boudewijnstichting - Texture - Bouworde vzw - hetpaleis Kunstenlab - Impuls - KADOC. DOCUMENTATIE- EN ONDERZOEKSCENTRUM VOOR RELIGIE, CULTUUR EN SAMENLEVING-Zender - Luisterpuntbibliotheek - Filmpact - Bond Beter Leefmilieu - Ecofest / Duurzaam Kantoor - De Naarstigheid BV Internationaal Comité - NTgent - Kaaitheater - DeSingel - Sébastien Hendrickx - Wisper - Bibliotheek Deurne-Zuid (Arena) 4AD vzw - NUCLEO - RAB/BKO - Brussels Kunstenoverleg - Modemuseum Antwerpen - Museum Plantin-Moretus ARSENAAL/LAZARUS - Middelheimmuseum - Cultuurconnect - VI.BE - Mu.ZEE - Avansa Kempen - Stad Antwerpen - Stafdienst Musea - Meemoo - Sociaal Fonds Podiumkunsten - InfraCult - Lasso - low impact man - Re-story - Stormkop - Linc - Hart boven Hard - Odisee Hogeschool - Faire Gemeente - Z33 - Werkplaats immaterieel erfgoed - VVBAD - Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief & Documentatie vzw - Vlaams-Nederlands Huis deBuren - VLAAMS ARCHITECTUURINSTITUUT VZW VAF - Vlaams Audiovisueel Fonds - Tumult vzw - TarTarT - Reset.Vlaanderen - Red Star Line Museum - REAKTOR21vzw - publiq vzw - Pasar - OPENDOEK - OP/TIL - Natuurpunt Natuuracademie - Muzische Workshops vzw - Musea Brugge - MSK Gent mediarte - Mediaraven vzw - M - Museum Leuven - Kris Kras vzw - KLJ & Groene Kring vzw - Klimaatdichters - Klarafestival Karavaan vzw - JNM vzw - JINT vzw - JEF vzw - Hiatus - Ha Concerts - Growfunding - Greentrack Gent - Globelink vzw - FOS Open Scouting vzw - Formaat vzw - Floatstone - FARO - Fairfin - ProVeg Belgium - Doek vzw - Design Museum Gent

DE VEERMAN - De Transformisten - De Ambrassade - De Aanstokerij vzw - Concertgebouw Brugge - Climaxi - CINEMATEK Chirojeugd Vlaanderen vzw - Centrum voor Jeugdtoerisme - Vrije ateliers (vzw ACCSI) - EventFlanders - Cultuurhuis de Warande - CAG Centrum voor Agrarische Geschiedenis - CEMPER - CATAPA - Democracy vzw - BAMM vzw - Bakkerijmuseum Veurne - Walter Plaetinck Zuidgasthuishoeve vzw - Avansa regio Antwerpen - Avansa Oost-Brabant - Arktos vzw - Ancienne Belgique - Archief en Museum voor het Vlaams Leven te Brussel - AMSAB-ISG Instituut voor sociale geschiedenis en erfgoed

nos membres

KLINSTENCENTRIUM BLIDA - Kunstennunt - Circuscentrum - Cirkus in Beweging vzw - Muntuit - Rikolto

- depuis 2012 - processus d'apprentissage et d'exploration
- ASBL indépendante depuis 2018
- ADN *bottom-up*
par et pour nos secteurs
Culture + Travail de jeunesse + Médias
soutenu par une superstructure sectorielle
- accent mis sur l'intersectorialité (dans nos domaines)

- Financement = gouvernement flamand ± structurel
+ par quelques projets
- Siège social : Bruxelles
- Équipe : 5
- membres : ± 170 organisations et en croissance

faciliter la transition équitable

COMMENT?

- connecter
- faciliter
- inspirer
- informer
- influencer

QUOI?

- réseau et communauté
- événements
- boîte à outils - cultuurzaam.be
- diffuser les bonnes pratiques
- actualités et site web
- service d'assistance (helpdesk)
- projets

- *plaidoyer et lobbying*
- *conseil, orientation et ateliers*

Praktijksafari Ancienne Belgique

Op dinsdag 26 juni ging Pulse Transitienetwerk op praktijksafari naar Ancienne Belgique in Brussel. Marc Vrebos en Jasper Plaetinck vertelden ons welke duurzame keuzes een concertzaal van een 10 000M2 in het centrum van een hoofdstad allemaal kan doorvoeren. Veelbelovend! Hier volgt een uitgebreid verslag:

tegelbevloering van dit podium is gemaakt van autobanden en oude, elektrische kabels

“Bewuste keuzes omtrent voeding en energie leveren de grootste impact op”

- Door het gebruik van lichtplansoftware [Capture](#) kan het lichtplan op de computer worden gesimuleerd en uitgetest worden zonder onnodig lampen op te hangen. Op die manier bespaar je tijd, kosten en energie. Ancienne Belgique maakt ook zoveel mogelijk gebruik van **LED-verlichting**. ABClub (kleine zaal) is voor

Stappen naar volhoudbaarheid met Boomtown

Op maandag 18 juli organiseerden Boomtown en Pulse een praktijksafari in het Gentse om met hun partners toe te lichten welke stappen ze zetten richting volhoudbaarheid. Wij waren blij verrast door de grote opkomst ondanks de moordende hitte en keerden geïnspireerd terug.

Boomtown staat al langer bekend als één van dé Belgische festivals die stevig inzetten op een volhoudbare toekomst. Tijdens een bezoek aan de Handelsbeurs, Opera en Boomtown site namen verschillende sprekers ons mee op sleeptouw. Een volledig verslag van alle presentaties zou ons te ver leiden maar we sommen graag op wat er allemaal aan bod kwam op elke tussenstop.

Handelsbeurs

Tomas Raeymaekers van Boomtown en Democrazy verwelkomde iedereen en schetste kort hoe het festival met herbruikbare bekertjes (sinds 2016) en de overstap naar een exclusief vegetarisch aanbod het verschil probeert te maken en zoekt naar een haalbare toekomst. Wat volhoudbaarheid (de nieuwe naam van duurzaamheid) precies inhoudt, legde **Nathalie Decoene** van de Gentse *think & do tank* [Greentrack](#) uit. Volhoudbaarheid focust niet alleen op ecologie maar evenveel op participatie, emancipatie, diversiteit, verdraagzaamheid en gendergelijkheid. Het [Pulse Netwerk](#) is een motor in de Vlaamse en Brusselse cultuur-, jeugd- en mediasector en zet praktijksafari's (zoals deze) in voor een haalbare transitie. Het delen van praktijkervaring, was volgens **Pieter Delafortrie** één van de snelste stappen voorwaarts. Ook de medewerkers van

CULTUURZAAM

TOOLKIT voor een duurzame cultuur-, jeugd- en mediasector

OVER CULTUURZAAM

ALLES

CATERING

CO2-CALCULATORS

DUURZAAM BESTUREN

ENERGIE

FINANCIËEL

GEBOUW

MOBILITEIT

PRODUCTIE

WATER

V-TEST
energieleveranciers
vergelijken

**MIJN GROENE
STROOM**
hoe groen is mijn
energieleverancier?

ELEKTROQUIZ
ontdek het energieverbruik
van elektrische apparaten

GREEN TOOLBOX
gebruiksvriendelijke
handleiding voor
duurzame organisaties

**20 VUISTREGELS
ENERGIE-EFFICIËNTIE**
handvatten voor een
energiezuinig
jeugdwerklokaal

**CHECKLIST
ENERGIEZUINIG
JEUGDWERKLOKAAL**
het energieverbruik van
jouw jeugdwerklokaal
onder de loep

OVER OVER MORGEN

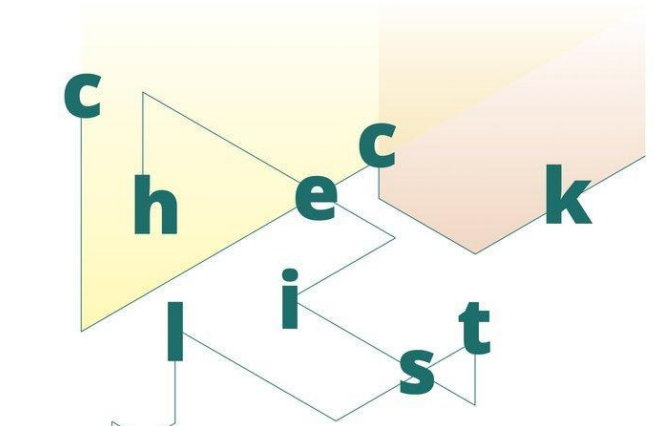
ANDERE VERHALEN OVER DE TOEKOMST

SIMONE ATANGANA BEKONO | FIEP VAN BODEGOM
ARNON GRUNBERG | ISH AIT HAMOU | AUKE HULST
JENS MEIJEN | JEROEN OLYSLAEGERS | LIZE SPIT
ANNELIES VERBEKE | REBEKKA DE WIT

Lekker
Lokaal
Ecologisch

Boer zaam

voor een ENERGIEZUINIG JEUGDWERKLOKAAL

We moeten een pak duurzamer omgaan met onze wereld. Dat wil ook zeggen: meer letten op ons energieverbruik. Om dat te doen moeten we onder andere omschakelen op zo veel mogelijk groene stroom, maar tegelijk moeten we met zijn allen ook ons energieverbruik drastisch terugschroeven.

Ook jij kan helpen door het energieverbruik van jouw jeugdwerklokaal onder de loep te nemen. Deze checklist helpt je daarbij. De vragen geven aan waar je op moet letten. Ze tonen je wat goed gaat en waar er nog werk aan de winkel is. Helemaal check? Zet een vinkje in het vakje links in de kantlijn. Waar de vakjes nog niet zijn aangevinkt, kan je zien waar er opvolging nodig is.

Op sommige vragen weet je misschien niet meteen het juiste antwoord. Geen probleem! Een energiezuinig gebouw is best wel ingewikkelde materie. Vraag hulp aan iemand die er meer van weet. Hiervoor kan je aankloppen bij je gemeente of de provincie. Of misschien heb je wel een ouder of oud-lid die hier meer van afweet.

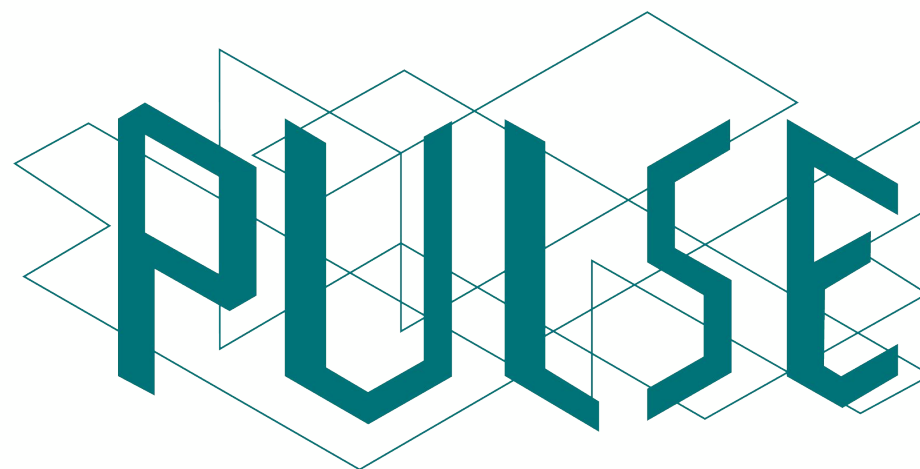
Wil je zelf graag wat meer achtergrondinformatie over energie-efficiëntie, lees dan eerst onze "20 Vuistregels". Je vindt ze - samen met nog een heleboel andere tools - op Cultuurzaam.be.

collaborations inter- et intranationales

- Rayonnement international et ambitions
 - France - LIVE DMA
 - ROYAUME-UNI
 - Projets de l'UE
- Bicommunal et SamenDurable

“Regards croisés, duurzaamheid over de taalgrens”

Transitienetwerk

project in het kader van CultuurCulture,
de culturele samenwerking tussen de Vlaamse en Waalse
gemeenschap:

- favoriser la rencontre des acteurs culturels francophones et néerlandophones
- encourager les échanges de bonnes pratiques et les exemples inspirants
- promouvoir les initiatives porteuses et diffuser les innovations
- traduire des outils, ressources et rapports pour une meilleure diffusion
- avoir une meilleure vision des actions de transition durable sur le territoire belge

Lundi 19 fev 2024 – Théâtre de Liège

- Emmanuelle Lejeune (verantwoordelijke duurzame projecten)
- Nathalie Borlée (directeur techniek)

Mardi 26 mars 2024 – Greentrack Gent en VierNulVier

- Nathalie Decoene (Greentrack Gent)
- Marieke De Munck (VierNulVier)

Dinsdag 21 mei 2024 – closing event in Brussel

- met Katrien Reist (RAB/BKO)

BXL
SAMEN
DURABLE
CULTURE

SAMEN
DURABLE
BXL

RAB
BKO

BRUSSELS
KUNSTENOVERLEG
RESEAU DES ARTS À
BRUXELLES

m

Brussel
Musea

LA
CONCERTATION
action culturelle bruxelloise

PULSE
Transitienetwerk

SAMEN DURABLE

une **nouvelle collaboration** entre

Pulse & EventChange

et trois réseaux culturels bruxellois :
RAB/BKO, Brussels Museums et **La Concertation**

1. **Regards croisés, culture et durabilité**
au-delà de la frontière linguistique
(Flandre et Wallonie)
2. **SamenDurable Bruxelles**
dédié aux acteurs culturels Bruxellois

objectifs

- A. Dépasser le clivage et les frontières du paysage territorial et politique belge, dans une perspective intercommunautaire
- B. Echanger, partager, informer, diffuser
- C. Mutualiser les solutions et s'inspirer mutuellement
- D. Pour un meilleur plaidoyer politique
 - vision à 360° des enjeux de culture et de durabilité sur le territoire
 - visibilité agrandie
 - impact plus fort
 - dialogue institutionnel renforcé :
Flandres Wallonie, Fédération Wallonie Bruxelles, Région de Bruxelles
 - possibilité d'interpeller le niveau fédéral

FR

SamenDurable est une plateforme d'information, d'échange et de coopération transversale sur la transition climatique pour et par les acteurs culturels du territoire bruxellois.

SamenDurable est une initiative des réseaux bruxellois RAB/BKO, Brussels Museums et La Concertation, qu'ils développent en étroite collaboration avec les partenaires de contenu EventChange et Pulse Transitionenetwerk.

Avec SamenDurable, nous touchons plus de 300 organisations et travaillons - avec la culture comme force motrice - pour la transition vers une société socialement juste et durable.

NL

SamenDurable is een platform voor informatie, uitwisseling en transversale samenwerking rond klimaattransitie voor en door de Brusselse culturele spelers op het Brusselse grondgebied.

SamenDurable is een initiatief van de Brusselse netwerken RAB/BKO, Brussels Museums, La Concertation, dat zij in nauwe samenwerking met inhoudelijke partners EventChange en Pulse Transitionenetwerk invulling geven.

Met SamenDurable bereiken we meer dan 300 organisaties en werken we - met cultuur als motor - aan de transitie naar een sociaal-rechtvaardige en duurzame samenleving.

"I used to think the top environmental problems were biodiversity loss, ecosystem collapse, and climate change. I thought that with 30 years of good science we could address those problems.

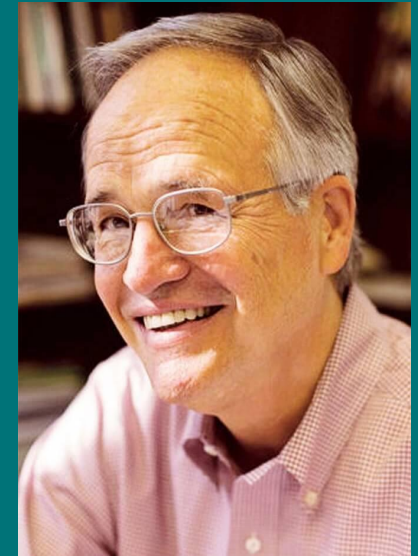
But I was wrong.

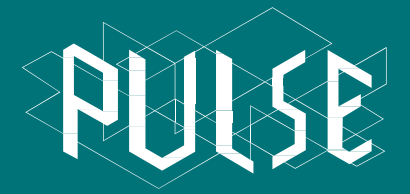
The top environmental problems are selfishness, greed and apathy... and to deal with those we need a spiritual and cultural transformation.

And we scientists don't know how to do that."

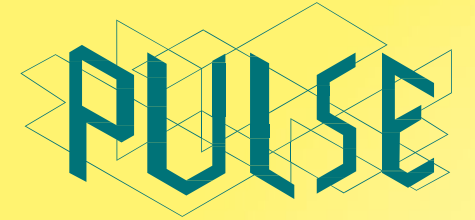
Gus Speth,

American environmental lawyer and advocate

finn@pulsenetwerk.be – lenie@pulsenetwerk.be

Transitienetwerk

Practices & examples

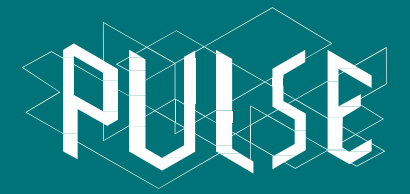
hernieuwbare energie – circulair materiaalgebruik – agro-ecologie – korte keten – mobiliteit – gelijke kansen – kloof arm/rijk – Bruto Nationaal Geluk – commons – banken & monetair systeem – klimaatmitigatie & klimaatadaptatie – leerkansen – refuse/reduce/reuse/recycle/rot – lokale economie – eiwittransitie – gezonde voeding – anders gaan consumeren – dekolonisatie – CO₂-reductie – biodiversiteit – gezondheid – grondstoffen – eerlijke prijzen – deeleconomie – diversiteit – connectie met de natuur – vrede & rechtvaardigheid – ontharding – waterverbruik – groene steden – woonbeleid – energie-efficiëntie – hernieuwbare grondstoffen – toegankelijkheid – participatie – samenwerken – welzijn boven winst – geluidspollutie – lichtpollutie – chemicaliën – mensenrechten – kinderrechten – aankoopbeleid – fairtrade – vervuiling – verspilling – ...as a service – nieuwe consumptiemodellen – gedeelde ruimte – safe space – (re)productieve arbeid – macht ...

Zorgzaamheid/*care*

stewardship - ancestorship

Voor jezelf, de anderen & de planeet

ruben@pulsenetwerk.be